	1 AN	6 MOIS	3 MOIS
Một năm. .	6 $ 00	3 . 00	1 . 50
Các lãng về	6 $ 90	3 . 50	1 . 75
Các công sở	6 $ 30	3 . 20	1 . 60
Sau tháng .	6 $ 30	3 . 20	1 . 60
Ba tháng .	6 $ 60	3 . 30	1 . 65
Một tháng .	12 $ 00	6 . 00	3 . 00

(Hội đồng bảo trợ báo chí đã trừ bớt ra 0$50 trong giá báo bán lẻ)
Ngoại quốc: Đại Pháp và thuộc địa Pháp 1 an 12$00 — Ngoại quốc 1 an 24$00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 984

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion. . . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

Người mình đất mình

« Đất vì người » là một tư-tưởng theo cái chủ-nghĩa của nước Đại-pháp, chủ-nghĩa là đem cái lòng bình đẳng bác-ái mà thi-hành việc cho những người dân kém cỏi ở dưới quyền bảo-hộ của mình, để rồi đến khi thì-thực cho những người dân được chung hưởng tiến hóa, chúng thành tư-cách một dân quốc hoàn toàn. Cái chủ-nghĩa ấy hợp với cái lý-tưởng trong nhân-đạo là cái lý-tưởng tối cao ở đời này và cũng trong nhân-loại, không ai nên hà-hiếp ai, không ai nên xâm-đoạt của ai, chúng những không hà-hiếp nhau, không xâm-đoạt của nhau, mà người khôn lại phải giúp người dại, người khỏe lại phải độ người yếu là cái nghĩa-vụ chung của loài người nữa. Cái chủ-nghĩa ấy tại sinh ra đ ược cái lợi quyền người ta phải biết ơn lẫn nhau, vì người, chịu ơn tất phải trả ơn, có cái quyền được người ta trả ơn tức là có vô số cái lợi qui hóa vô cùng, nhất là cái lợi được hưởng lợi mà không phải o lắng chút nào cả. Đối với người mình là cái giống người có thể dần-dần đề-huề được mà theo cái chủ nghĩa ấy thì quả là một cái chủ nghĩa lương hảo không gì bằng.

Ta lại xe đến đất mình là đất thế nào? Đối với đất mình, có nên theo cái lẽ Hoa-kỳ không? Đất mình là một cái đất địa lợi rất hậu thổ-sản rất nhiều. Cứ coi cái số đất chưa khai mà được ở về miền trung du, thượng du Bắc-kỳ, về mạn giáp người Trung-kỳ, về mấy tỉnh phía tây Nam-kỳ, còn nhiều bao nhiêu là ruộng rẫy mông mênh, đồng-điền bát ngát, giả theo pháp khoa-học mà khai thác hết thì đã thành ra thế-giới bậc vàng, non sông hoa gấm tự bao giờ, mà chỉ vì ta chưa biết lợi-dụng những phương-pháp về khoa-học đời nay, thành ra điền khí không biết dùng cho thật tốt, nông-chẳng không biết lựa bò thật tinh, chất đất không biết giống gì cho thích nghi, phân bón không biết phối-hợp cho trúng cách, hoang trung không biết pháp mà trừ đi, thủy lợi không biết pháp mà phòng ngừa, đánh để ruộng đất quá nửa bỏ hoang mà thóc thủ chịu ở trong vòng cùng khốn. Lại còn làm sản thì nào gỗ, nào mây là những nguyên liệu làm đồ rất tốt, nào tre, nào nứa là những nguyên liệu làm giấy rất cần, nào hột sở, nào hột dọc, nào quả, nào hồi là những nguyên-liệu nào dầu rất tốt, nào sơn, nào nâu, nào đa, nào sừng, nào cao-su, nào cánh kiến là những nguyên-liệu về công-nghệ rất nhiều-yếu cả. Không sản thì nào sắt, nào thau, nào vàng, nào kẽm, nào đồng Tu, nào thiếc Ngâu. Hải-sản thì nào cá, nào tôm, nào cua, nào ốc, nào đồi-mồi, nào sơn-hô. Những vật-sản ấy nếu biết lợi-dụng những phương-pháp về khoa-học mà khai-thác, mà chế hóa đủ cực hết ra thì có thể trở nên những đồ ăn thức dùng tiêu thụ ra thị-trường các nơi, trong mỗi năm thu nhập biết đến bao nhiêu mà kể. Người mình ai cũng biết đất Hoa-kỳ là một đất giàu, nói đến cái sức giàu có của người Hoa-kỳ thì ai cũng lấy làm kinh-kỳ đ ểm mộ, nhưng có biết đâu cái sức giàu có đó chính bởi người Hoa-kỳ biết lợi-dụng những phương-pháp về khoa học để mở mang hết được địa lợi mà ra thôi. Đối với đất mình là cái đất cần phải kinh-doanh lắm; thắc nhiều mà theo cái phương pháp ấy thì quả là một cái phương-pháp tiện-lợi không gì bằng.

Nếu cái chính-sách của quan Toàn-quyền mới ta đối với người mình, đối mình mà thật được đúng như lời ngài tự-thuật cái phương-châm chính-trị của ngài trên đó thì may cho người mình, đất mình biết là chừng nào! Quốc-dân ta đương lấy làm mong mỏi lắm.

T. H.

Âu-châu điện-tín

VỀ VIỆC HÒA-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 2 Mai 1920

Việc trong hạt trù-bình

Ngày hôm trước hai nước Đức có hội-hoàn đường hòa-ước tại một vài nơi, nhưng không ai bị hại cả.

Số thu-nhập về các đường hỏa xa của Pháp lại quản trị trong hạt trù-bình trước kia mỗi tuần lễ chỉ được độ 20 triệu marks, bây giờ được 37 triệu marks (1.850.000 quan).

1.6 mấy xưởng không chịu nộp tiền phụ của các quan chức Đồng-minh bắt phải nộp, thì hôm chủ nhật mới rồi, các quan đã tịch biên độ chừng 8.000 tấn kim-khí gi Darmbourg và Mederich.

Số giấy bạc của nhà quốc gia ngân-hàng nước Đức lại tăng lên 298 nghìn triệu nữa.

Luộc hội-nghị giảng hòa Đông-âu

Sáng hôm thứ ba, hội-đồng coi về việc chánh-trị đã xét bản dự thảo giao-ước nói về tài-sản của ngoại-quốc tại nước Thổ. Lệ-ước ưng thuận cho tài sản của người nước Thổ ở ngoại-quốc cũng được đãi như tài-sản của người ngoại-quốc ở địa hạt nước Thổ-nhĩ kỳ, như lời các chánh-phủ điều đình với nhau trong khi cuộc giảng-hòa định hoãn mọi rồi. Các đại-biểu nước ấy lại muốn để cái vấn-đề chế hạn các công-cuộc của ngoại-quốc tại nước Thổ sau sẽ điều-định. Về các công cuộc làm phúc và tôn-giáo, thì nước Thổ cũng nhận những quyền lợi, cũ cho những công-cuộc đã có trước ngày 30 Octobre 1914 thôi, còn các công cuộc mới muốn dựng sau này phải có phép riêng mới được.

Bordeaux, ngày 3 Mai 1920

Cái vấn đề bồi-thường

Bức thư của nước Đức về cái vấn-đề bồi thường đã đem đến bộ Ngoại-giao nước Pháp ngày hôm thứ ba rồi 16 giờ. Bức thư ấy viết bằng chữ Đức. Lời lẽ cũng đúng như tin tức của các báo tiếp được trước đây. Bức thư ấy nói một cách quanh-co làm cho người xem có thể ngờ nhận rằng nước Đức xin nộp cho Đồng-minh một trăm nghìn triệu marks or. Kỳ thực nước Đức chỉ xin nộp có hai mươi nghìn triệu mà thôi, mà số tiền ấy lại phải đợi một trái khoán vay của hội quốc-tế lấy tiền mà nộp.

Số tiền ấy lại còn trừ đi độ năm nghìn triệu nữa, dang để hoãn đến lại trái khoán công-trái hoãn số lợi tức như vậy các nước chỉ còn chắc vào độ 15 nghìn triệu mà thôi. Ấy thế mà cái số 15 nghìn triệu ấy tính ra mới bằng một nửa số tổn hại các nước Pháp trong hồi chiến-tranh. Nước Đức cũng có xin trong một hạn làm năm sẽ nộp hai chuyến nữa mỗi chuyến là 5 nghìn triệu, song việc ấy tại để quyền cho một tòa án trung-lập ấn-định, mà trong tòa án ấy sau này sẽ các đại-biểu Đồng-minh sẽ với số các đại-biểu các nước lại là một số kém.

Causte, ngày 1er Mai 1920

Nước Nhật và nước Nga

Quan Ngoại-giao bộ thượng-thư nước Nhật có công-bố rằng chánh-phủ Nhật chưa có tùng điều-đình với chánh-phủ Moscou để hỏi phục cuộc giao-tế cùng hai nước. Bộ một tháng trước đây, Golo và Joffre hai bên có bàn rằng với nhau về việc phái giấy thông sánh cho những nhà buôn hai của hai nước. Nhưng quan Ngoại-giao bộ thượng-thư bố cáo rằng đã vì đấy sau này hai nước có thể đặt cuộc hội-nghị để điều đình với nhau thật, song việc hội-nghị của hai ông Golo và Joffre không có thể coi là một việc công nhiên của hai chánh-phủ được.

VĂN UYỂN

Tờ báo

Một lòng vì nước lợi vì dân,
Yêu ghét khen chê tỏ cõng cần.
Đánh thức người mê còn ngủ chết,
Dung hòa hai phái cực cùng tân.

Phong cảnh Đáp-cầu

Đáp-cầu phong cảnh vui thay,
Dưới thuyền trên bến chật đầy như nêm.
Kia mấy gã bộ mấy đĩ,
Trai-bình đã có lại thêm học-đường.
Nào máy gạch nào nhà thương,
Hỡ rằng một chốn đô-trường khá to.
Sông Cầu nước chảy quanh co,
Núi Đinh chót vót tựa hồ thành cao.
Phố phường buôn bán nào biết bao.
Của nhà xan sẻt khắc nào lười chẳng.
Người đi kẻ lại thong thả,
Công-thương kẻ nghệ xem chừng thịnh thay.

Đoái nhìn năm, bắc, đông, tây,
Ruộng vườn rộng rãi, có cây rườm rà.
Ngẫm phong cảnh động lòng ta,
Hỡn thu lai láng nào và bỏ cầu.
Tuyết-minh, Dương đình-Tây.

Hai con hồ ly

Hai hồ ly một giá một trẻ,
Kẻ lạo công đi đề kiếm ăn
Một hôm đang lúc đêm thanh,
Chuồng gà đâu bỗ tình lình gặp ngay
Vào trong mới ra tay giết giặc
Vịt cùng gà một mức mà xơi.
Đoạn rồi đói đã người ngồi,
Trẻ con muốn lớn, giá nài để sau.
Kìm mồi bẫy nghe nhau một chữ,
Anh già hơn lẽ biết bon em
Hẫy ăn một chút đỡ thèm.
Còn bao nhiêu nữa ta nên để dành...
Trẻ đáp lại : « Em đành ăn tuổi
Trong khi em còn được ở đây.
Để cho no mãi tám ngày.
Vì rằng lúc khác lại đây khó lòng.
Hôm nay đề, mai không chắc đề.
Thấy mẹ già chỗ sẻ tính ta.
Nếu còn quen thói lần la.
Thương gì nó chẳng cho ta mấy võ. »
Nói thế rồi, mồi Hồ một phận.
Trẻ kia liền ẩn tận một khi.
Ăn no, no đến thế thì...
Võ bụng ngay lúc đang đi về hầm.
Già kia những nghĩ thầm mình phải.
Đến bữa sau trở lại tìm mồi ;
Ai ngờ chỉ để sụp ngồi.
Hỡ ôi trong cửa, thì người ra tay.
Còn sẻt mới chẳng ngay lấy cỗ :
Mạng thế kia ngẫm khó được toàn.
Thế mới biết mồi tuổi một gan,
Già bằn-liện, trẻ hoang-loãng, ngẫn (thay !

Nguyễn-Nhũ dịch

LỜI ĐÀN BÀ

Người giàu đối với người nghèo

Chị em mình được sinh-trưởng vào chỗ phú quí hầu-môn vọng-tộc, các tiểu thư-bông, ngày đêm cho nhởn, biết đâu nỗi đời còn lắm kẻ khốn khổ nhao nhác trên con đường trục lợi cháy da phỏng trán chưa chắc đã lấm no đã đói, hỏi thử mà sự lần-thần toát-lẻo phải nên mở rộng thiện-tâm cho người thua kém mình, có chỗ bố bai nỡ dạ. Phàm cái tình-hình con người ta, thường khi đã có cái hạnh-phúc đặc biệt hơn người, thời làm sao cho khỏi khi phách nhàng hài, tuy không ngảo mạn lắm, nhưng cũng biệt thị biệt đãi, lẽ mình khác người khác khi đã biệt đãi lắt là sinh lòng oán thán, đối với người mình không quen biết nhau, thời bọ cho là bọn khoe tiền khoe của coi người có nửa con mắt, đối với kẻ bé con chẳng bận, thời thường hay mắt lòng, thương đến hòi-khí, coi nên trong cái cảnh lắm thác nhiều tiền, tất phải nhào minh xuống một đôi tí, nói năng lựa lời khiêm nhường, đến có giúp đỡ cho ai cũng đồng kẻ rằng người ta lắm, nhiều hạn mới là người thành-đức quân-tử, vì rằng : cái thanh danh của người giàu đã làm cho chúng hàng tâm qui phục rồi, bất tất phải thi hành cái thái-độ mi-ngữ mục-thỉnh mới thực là sang, bất tất phải bắt buộc người ta tiền-ý thừa-chỉ mình mới thực là trọng. Phương chi : cái dáng điệu của người nhà nghèo, là để làm cho người ta sinh chán lắm ; những khi khúm núm vào cửa ra luồn, quyết làm nô-lệ với đồng tiền một cách đểu dại vô số, lại những khi, vì lại thế-lực người ta, mà coi mình như tại-nô ; không còn gan ruột, kẻ tai-mắt sống ở trên đời, dường ấy để tỏ cho ai nấy được biết, cái cảnh-huống thiên-phận khác nhau nhiều. Sách có câu : « bần nhi vô siểm, phú nhi vô kiêu » nghĩa là nghèo mà không nịnh, giàu mà không kiêu, là người tốt, nhưng mà giàu không kiêu, còn để làm được, chớ nghèo mà không nịnh cũng khó lắm thay !

Vậy thì người giàu cỏ không nên ngược-đãi kẻ dưới, và kẻ bần-hèn đã thương-tình đồng-loại, cũng mỗi cái lòng hiếu-sinh của trời đất, nếu mình có thì ân-huệ cho người ta, thời càng vẻ-vang danh-dự cho mình, như gấm thêm hoa, ở hay thời gặp điều hay

Đạm Phương nữ-sử (Huế).

Tự do diễn đàn

Mấy lời nhắn nhủ cùng bạn tùng chinh

Bản quán tiếp được bài này xin cả nguyện-ván đăng báo

Nay ngồi ngẫm về nghỉ vợ, bỗi-hồi cảnh cuộc đại chiến-tranh vừa rồi mà rộng mình sẻn gây. Ôi ! vì cuộc chiến-tranh kia mà nước Đại-Pháp gặp lắm cảnh nguy-nan, trải bao phen khốn quẫn, nào bao người, nào tốn của, trong hồn năm trời gươm giáo tung hoành, quyết một lòng sắt đá mà trừ khử giống điên-đường tàn bạo để giữ lấy trật-tự hòa-bình cho toàn thế-giới.

Xứ Đông-pháp ta bấy lâu nhờ có thầy Bảo-hộ mà được lạc-nghiệp an-cư, cái nợ binh đao người Đông-pháp ta tịnh không biết chi cả. Ôi ! cái ơn nặng nghĩa dày kia anh em ta vẫn in sâu trong tâm trí, ngày đêm vẫn nức nở có dịp để báo đền chút đỉnh. Kịp đến lúc Nhà-nước tuyển kén sĩ binh để tảo-trừ Đức-tặc, anh em ta trong từ dân đã một, vội vàng vui lòng ra đứng mộ, hàng muốn nhảo co-hội đó mà tỏ cho thấy Bảo-hộ biết rằng dân Đông-pháp ta thật là một dân trung-thành biết cảm cái ơn của nhà-nước Đại pháp đã khai-hóa cho bấy lâu nay.

Nhưng mấy mùa đã tạnh, đạn lửa đã tan, nước Đại pháp đã thu về toàn-thắng mà quân thu khí công đã chịu cái điều theo pháp. Số giảng bề em, nhưng nào giờ thuật, tiếng khải ca vang dậy khắp chốn kinh-thành mà cái dấy Pháp-Việt đề bue cũng càng ngày càng thêm khăng khít.

Như anh em chúng ta nhờ được chút sống thừa mà về nơi Tổ-quốc, mỗi được trông những cuộc vui mừng long-trọng, tai được nghe những lời chúc tụng khen lao, nghĩ thật là một cái hạnh-phúc chưa bao giờ có vậy.

Nhưng hỡi-ôi những điều lúc đồng cam cộng khổ, lúc sống phe đạn lửa người rẫu rĩ tuyệt sương thì lòng nào mà không cảm động tới ta, thương cho ai mà lại những tiếc cho ai : thương ai đã vì nước bỏ mình khiến cho ở nhà vợ góa con côi, cảnh gia đình bỏi đó mà ấc sầu tiêu tán, tiếc ai đã nỗi dự trung-thành vì nghĩa-vụ vì quốc-dân mà ruỗi rong nơi chiến-địa, những mong sau được chút về vang, không ngờ chỉ chưa thỏa, công chưa thành mà hồn ai đã vội chơi miền cực-lạc. Than ôi ! nghĩ lắm thêm xót, nói lắm lại thêm đau, thân ai thác nhưng hồn ai không thác, xử xanh còn ghi tạc đời đời : Kia đài trận-vong chiến-sĩ, nọ mộ người tàn vô-danh, xem thế thì biết nước Đại-pháp không hề quên công ai vậy.

Còn như anh em chúng ta nhờ được trời thương thánh độ, mà lại được trông thấy non sông Hồng Lạc, mà được về hưởng cái tình đoàn viên thì vui mừng kể bao cho xiết.

Nhưng Nùng-tình Nại-hà tay vẫn dắt nước nhà ta, song kẻ Hồng Nam, hỗ để đã mấy kẻ được công nhau gần gũi. Bởi thế mà cái tình hỡi-ái của bạn đồng-chinh ta xưa kia ở nơi chiến-địa thì mà ước mà đầm-thắm mà nay về đất nước ta thì xem ra lại có chiều phai lạt. Là tại sao vậy ? Bởi tại ta không có tinh tương-thân tương-ái, tại cũng cũ lo riêng bản phận của mình, không nghĩ đến tình liên-lạc cựu-giao. Song xao ta chẳng theo gương qui báu của các cựu-chiến-binh người qui-quốc mà lập nên một hội Ái-hữu rồng của các bậc thung-chinh ta để trước là giữ gìn lấy tình liên-lạc, sau là để bàn ra việc lợi-quyền cho nhau. Ngoài Nam ta thung-chinh về kể có mấy vạn người, mà lại không lập thành nên một hội nay sao ? Kia ta thử ngẫm xem, công tư các ả, sẽ nào công có hội Ái-hữu cả, mà dĩ chi đến quan-trường là bậc thượng-lưu trong nước, quyền-hành có, thế-lực có, mà còn lập nên hội « Á-hữu » để bênh vực lợi-quyền cho nhau, ngõ hầu cực kịch, song sau các ông thông-ngôn và nàng quản đội công-cornis về, là những người đã có học-thức, có kiến-văn mà kinh về đến nước nhà đã được chánh-phủ trọng dụng cả. Ông thì thông-ký, ông thì phó-thương, ông thì giáo-sư, ông thì thông phán, tuy chẳng đám ví với bậc thượng-lưu, song cũng là người hữu-dụng của xã hội, người-ru các ông phải nên lộ cuộc ra để cho kẻ dưới noi theo. Vậy xin các ông mau mau mà thu-thành ra hội « Ái-hữu » để giữ lấy tình liên-lạc và tương-tế tương trợ cùng nhau.

Một cây làm chẳng nên non, ba cây gộm lại nên hòn núi cao, vậy lời phải bọc lấy ý-kiến thỏ-luận này lên Bảo-chương, sao cho biến đồng tình xin đại giấy cho biết, nếu được nhiều người đồng ý, sẽ xin phép Chánh-phủ lập hội đồng tổ-chức, mà tên thành nên « Nam-Việt cựu chiến binh Ái-hữu ».

Hồng-hồng một họ anh em,
Người xưa bỏ cõi nam biên đến rày,
Nghĩ xa lạ khéo vẫn xoay,
Nhớ thầy tổ-bộ tổ bày văn-minh.
Nhân vì cuộc chiến-tranh là thế

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 4 Mai

Đường Quảng-trị đi Savannakhet Cái cầu Bạc-môn ở đường Quảng-trị sang Savannakhet (Ai-lao) nay đã cho đi lại rồi, như vậy thì từ rày đỗ bót được một chuyến đò.

Tòa Thượng-thẩm. — Hôm qua tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Mẹ sai người giết con. — Tên Triệu-mười-Coi là dân bá Mán ở tỉnh Yên-

tiên phiên ấy trẻ dần. Tòa Thượng-thẩm tha cho vì không đủ chứng cớ.

Đánh người chức dịch. — Thôn-lệnh quan sở tại, chánh lý-trưởng đình lệ tuần phiên về nhà lễ tên

Diễn-thuyết tại hội Khai-trí. — Ngày thứ năm 10 Mai, đúng 9 giờ tối, hội Khai-trí mở một cuộc diễn-thuyết ở ngoài sân nhà hội. Ông Monet là quản-lý hội Việt-Nam Thanh-niên sẽ diễn bằng tiếng Pháp

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Theo sang quý-quốc đến ơn tác thành
Đem tâm lực trước binh Đức tặc.
Tiếng khải-hoàn ngợi khắp năm châu.
Kể đã ba bốn năm lâu
Anh em phá được thành sầu nên vui.
Thương ai [illegible] tới đàn lạc.
Còn người về phận đạt ơn phong;
Nhớ khi họp mặt cùng lòng,
Ăn chung một món nằm chung một giường.
Bây giờ đã yên trường chiến-cục,
Lẽ nào quên tâm phúc cùng nhau.
Muốn nên chút nghĩa dài lâu,
Lập làm «Ái-hữu» như Âu đó mà.
Bắc Nam hòa hợp một nhà,
Quan trên trông xuống người ta trông vào.
Tai nghe hả-hải lượng nào,
Lời quê này biết lọt vào cho chăng
Anh em tiếng đã rọi rằng:
Chẳng hơn xin cũng theo bằng mới cam.
Lấy-chính các bạn người Nam,
Tuông công-trận trước để làm nghĩa sau.
Ai ơi! Ái-hữu làm đầu

Nguyễn-văn-Cẩn
Ex adjudant Interprète
secrétaire des Résidences détaché au
Commissariat de Police
à Đáp-cầu.

Cái gương sáng cho những người có tiền

Lâu nay các báo quán nước Pháp có mở một cuộc lạc quyên để lấy tiền giúp vào các nhà thí-nghiệm khoa-học. Thiên hạ đem tiền đến quyên rất nhiều, người thì quyên năm bảy trăm, người thì quyên một vài nghìn. Có mấy nhà võ sĩ lại xin lập cuộc đấu võ, tiền đánh cuộc và tiền thưởng được bao nhiêu, cam đoan xin đem quyên cả. Lại có nhà văn-sĩ xin đem cái bản quyền về sách của mình trước tác ra, quyên vào việc nghĩa ấy hết. Mới đây có một nhà báo phú kia đem quyên một số quốc trái tiền vốn là 1.000.000, tiền lời mỗi năm là 60,000 quan, lại xin hội-đồng giấu tên cho, không muốn cho công chúng biết. Lúc đến quyên tiền, người ấy có nói mấy câu sau này: « Trong biết bao năm nay lúc hòa bình nhờ về khoa học mà nước Pháp đã được vẻ vang, lúc chiến-tranh cũng nhờ về khoa học mà nước Pháp đã được chiến thắng. Ngày nay nước ta đã được chiến thắng, nhưng tài sản lại đương buổi eo hẹp, không khéo khoa học cũng vì đó mà thành ra không gây được kết quả tốt tươi nữa. Vậy người nước Pháp ai cũng có cái nghĩa-vụ phải giúp đỡ vào việc nghĩa ấy »

Cái cách làm việc nghĩa đã thành cho, mà [illegible] lại khẳng khái thay! chẳng bù với người giàu nước nào, có tiền chỉ biết có một thân mình, chẳng nghĩ gì đến nước đến dân, giá thử có quyên vào một việc gì độ một số còn con thì đã bông những cái hư-danh chỉ cốt kia mơ thỏa dạ. Ôi! người phú gia trên kia há chẳng là một cái gương sáng cho những kẻ giàu quên nghĩa vụ này soi chung ư?

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 4 Mai 1923*: 3%. 57,50. — 4%. 1918 61,62. (?) — 5%. 1915-1916 74,75. — 5%. 1920 89,15. — 6% 1920 89,90. (?)

Tin tàu. — Tàu *Cordillère* tới Saigon ngày 4 Mai 1923, có mang 142 túi thư tín

Tàu *Orénoque* khởi hành ở Saigon đi Trung-kỳ và Bắc kỳ ngày 6 Mai 1923.

Tàu *Songhoi* tới Haiphong ngày 4 Mai 1923 hồi 10 giờ sáng.

Tòa án cai-trị. — Tòa án cai-trị, đến ngày thứ tư 16 Mai hồi 8 giờ sáng thì họp tại tòa Thượng-thẩm, có quan Cố-vấn Préau chủ tọa.

Quan Công-sứ Jabouille. — Quan Công-sứ Jabouille tỉnh Quảng-trị sang Thượng-hải tháng trước nay đã trở về Hanoi.

Ngạch cai-trị. — M. Bonnemain, quan cai trị hạng ba, trước tòng sự ở Bắc-kỳ, nay hết hạn nghỉ thì đổi vào Nam-kỳ thuộc quyền quan Thống-đốc bổ dụng.

Danh dự Bội tinh trong ngạch Thương-chính M. Scalla phó Thương-chính được thưởng danh dự Bội-tinh bạc riêng của ngạch Thương-chính.

Việc thuê ghế ngồi nghe kèn trong các công viên. — Có nhiều người kêu rằng cái giá thuê ghế ngồi nghe kèn ở các công viên mỗi ghế một hào thì khí đắt quá. Cái tiền ấy không phải là thu cho công-quĩ thành phố mà là của chia cho mấy hội làm phúc. Và những hội làm phúc ấy thì tùy mỗi lúc thay đổi khác nhau, chứ không phải là vẫn mấy hội ấy mãi.

Tòa Đốc-lý lại cáo

Cuộc đua ngựa. Đến ngày chủ-nhật 13 Mai, đúng 3 giờ, nhân ngày lễ kỷ-niệm bà thánh Jeanne d'Arc, tại trường thi ngựa sẽ có một cuộc đua to. Bảo xem hôm ấy sẽ được vào tự-do, không phải mất tiền.

Chương-trình như sau này:

Giải Nhà-quê chạy 1200 thước.

Giải Voix de do[illegible] chạy 1500 thước.

Nhất được 100 p; nhì 20 p; ba 10 p. Nếu có 8 ngựa chạy thì con thứ tư được lấy tiền đăng về.

Giải Victoire d'Orléans chạy 2200 thước.

Nhất được 150 p; nhì 35 p; ba 15 p. Nếu có 8 ngựa chạy thì con thứ tư được lấy tiền đăng về.

Giải Délivrance nationale chạy 1000 thước.

Nhất 130 p; nhì 60 p; ba 40 p; tư 20 p

Giải Sacre de Reims chạy 1300 thước.

Nhất 100 p; nhì 20 p. Nếu có 5 ngựa chạy thì con thứ ba được lấy tiền đăng về.

BÁN CỔ-PHẦN

Có một ít cổ-phần hội Quảng-Hưng-Long muốn bán.

Ông bà nào muốn mua xin mời lại phố hàng Bồ, số 72 nói truyện.

3582

lành thì từ nay đến 8 Mai cũng đi lại được cả.

Bạc hào giả. — Bạc giả độ rầy xem chừng lại thịnh-hành lắm, hết giấy bạc nay lại đến bạc con hai hào Cứ như báo *France Indochine* thì bạc con ấy đề niên-hiệu năm 1921, mà những người làm ở công ty xe-lửa Vân-nam đã biết trước nhất, vì bọn làm bạc giả đem đến nhà la-ga mà tiêu dùng.

BÀI HỌC SỬ-KÝ

Ông giáo — Các vị vua chính mà con biết là những vị nào?

Học trò — Vua nước Anh, nước Tây-ban-nha, nước Bồ-đào-nha, nước Ý, nước Lỗ, v. v. sau cùng còn một vị tôi yêu hơn cả là Vua nghề Xiếc (le Roi du Cirque)

Thi bằng tiểu-học Cao đẳng Tây — Kỳ thi bằng tiểu-học Cao-đẳng Tây (brevet supérieur) đến ngày 18 Juin hồi 8 sáng sẽ mở tại Hanoi.

Cuộc đua xe đạp ban đêm. — Tối thứ bảy 5 Mai này lại có cuộc đua xe đạp ban đêm nữa là lần thứ hai. Cuộc đua lần sau này mới lại vui lắm nữa, vì là có một giải xe đạp chạy theo xe máy *moto* và một giải Hoa-kỳ. Xem những cuộc chạy ấy mới thật là rùng mình sởn gáy. Lại cuộc chạy thi chân cũng có như mọi buổi. Trong buổi ấy có phường nhạc binh đến thổi giúp.

Đến ngày lễ Ascencion 10 Mai thì hội xe đạp Hanoi và hội *La Flèche* Haiphong sẽ mở một cuộc chạy 100 kilomètres từ Hanoi xuống Haiphong, bất cứ người nước nào Pháp, Nam, Trung-hoa, ngoại quốc, đến dự thi cũng được cả

Ai muốn đến dự thi thì cứ gửi giấy đến cho thư-ký hội V. C. H. ở Hanoi hay là M. Anstett hoặc M me Le Prêtre ở Haiphong nhận cho đến ngày 6 Mai là cùng. Khởi-hành lúc 4 giờ 30 từ Gia-lâm. Các xe sẽ đi qua đường bờ sông xuống Haiphong, đường Candiot, đường Hạ-lý, cầu Maréchal Joffre, đường Paul-Bert, lấy nhà khách-sạn Grand Hôtel du commerce làm đích.

Các giải thưởng định như sau này:

Giải nhất: một cái xe đạp *course* hiệu Terrot và 50 p., cộng là 130 p.

Giải nhì	100 p.
Giải ba	70 p.
Giải tư	50 p.
Giải năm	35 p.
Giải sáu	30 p
Giải bảy	25 p.
Giải tám	20 p.

Còn những người nào không được giải mà chạy được nốt đường trong 4 giờ thì cũng được 10 p.

Đường mắc nghẽn. — Đường thuộc-địa số 18 Đông-triều đi Mao-khê, cách phía đông Đông-triều 3 kilomètres bị mắc nghẽn trong mấy ngày.

con. Khi lớn lên đứa con ấy mắc bệnh điên giết chết mất bố. Sau thì ấy lấy tên Triệu-văn-Tinh là quan làng có quyền hành ở vùng ấy. Tên Triệu-văn-Tinh sợ đứa con riêng vợ lại hại mình nữa, thông đồng với vợ [illegible] nó đánh cá rồi đem vào rừng giết chết và dấu xác đi. Tên Tinh cùng vợ có làm một cái giấy ký kết nhận hết trách-nhiệm giao cho tên Phúc giữ. Tòa Nam-án tỉnh Yên-bái phạt hai vợ chồng tên Tinh và tên Phúc mỗi tên 2 năm tù. Tòa Thượng-thẩm tăng tội tên Triệu-mười-Coi và tên Phúc mỗi tên lên 5 năm khổ sai. Còn tên Triệu-văn-Tinh chết rồi thì thôi không kết nữa.

Lính thương, chính ăn tiền. — Tên Hoàng-v-Đạt và Vũ-v-Hợp hai tên là lính sở Thương-chính ở tỉnh Hải-ninh đi tuần bắt được thuyền buôn hàng lậu thuế Tàu, [illegible] ăn tiền mà cứ cho chở đi. Tòa Nam-án tỉnh Hải-ninh phạt tên Đạt và tên Hợp mỗi tên 8 tháng tù và [illegible] đồng và bắt cả hai tên cùng nhau bồi 25 đồng cho sở Thương-chính. Tòa Thượng thẩm y án.

Trốn thuế. — Tên Phạm-v-Cang phải tòa Nam-án tỉnh Kiến an phạt một năm tù về tội trốn sưu không có thẻ. Tòa Thượng-thẩm tha cho tên ấy vì lý-trưởng làng có khai nhận rằng có đóng nhưng vì đánh mất thẻ [illegible] chưa kịp trình.

Tiêu tiền công dân. — Tòa Nam-án tỉnh Hải dương phạt tên Trần-thị-Duyên cả thảy 25 đứa ở làng Phương-la mỗi tên 10 đồng về tội tiêu tiền công dân và bắt lũ tên ấy phải bồi 26 đồng trả cho làng. Tòa Thượng-thẩm giảm cho mỗi tên xuống 5 hào và y tiền bồi thường.

Ghẹo gái rồi đánh nhau. — Tên Vũ-khắc Khoát là [illegible] dịch nhà trạm. Ng-v-Tôn là thủ bạ nhân làng Phù-cầu có vào đám hát chèo, rủ nhau đến xem rồi ghẹo cô đào hát, vì thế ghen nhau và đánh nhau. Tòa Nam-án tỉnh Nam-định phạt mỗi tên 6 ngày tù án treo. Tòa Thượng-thẩm giảm cho mỗi tên xuống 1 đồng.

Chủ nợ gian tham — Nguyễn có một người viết văn-tự vay của tên Ng-thị-Ngôi tức Thị-Vỹ 170 đồng. Đến hạn người ấy đem tiền lại trả tính gốc lãi còn thiếu 20 đồng nữa, nên thị lấy cớ giữ văn tự lại. Sau thị ấy tham làm, muốn đòi lần nữa đem văn tự ấy bán cho một người làm nghề đòi nợ hộ ở Hanoi. Tòa Nam án tỉnh Hà-đông phạt Thị-Vỹ 6 ngày tù và bắt bồi 170 đồng trả bên nguyên. Tòa Thượng-thẩm y án.

Giữ phiếu quốc-trái không trả dân. Tên Vũ-v-Lan là phó tổng thiện giữ của làng một phiếu quốc trái, đến khi dân đòi không trả lại nữa. Tòa Nam án tỉnh Ninh-bình phạt tên Lan 15 ngày tù và bắt phải bồi 11 p 50 trả dân. Tòa Thượng-thẩm y án nhưng cho tội tù án treo.

Bán quốc trái của công dân. — Tòa Nam án tỉnh Bắc-ninh phạt tên Dương-v-Chính là cựu chánh-tổng 2 tháng tù và 10 đồng về việc bán quốc trái của công dân và bắt phải bồi số

Lũ tên ấy sinh sự đánh những phái huyện bị thương. Tòa Nam án tỉnh Thái-bình phạt tên Hoàng v-Hạp tức Khai, Hoàng-văn-Tọ, Hoàng xuân-Ru tức Hâm, Hoàng-văn-Trang tức Thu, mỗi tên một năm tù. Tòa Thượng thẩm y án phạt tên K[illegible] còn tha những tên khác vì xét không đủ chứng cớ

Truất người lấy tiền. — Một người tên là Ng-văn Cột là thợ may có mất trộm cái máy khâu. Sau tên Ng-Du tức Hách và tên Phạm-Hiệt cùng đồng nghệ đến bảo người mất trộm rằng chúng biết người lấy máy và chúng bảo rằng đưa cho chúng 32 đồng để chúng đi chuộc cho. Khi chủ mất trộm đưa món tiền ấy thì lũ nó chia nhau tiêu đi, lại đòi thêm mới chỉ dẫn. Tòa Nam án tỉnh Ninh-bình phạt tên Du và tên Hiệt mỗi tên 3 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tù và bắt lũ tội nhân phải chia tay nhau mà bồi số 32 đồng cho người bị lừa.

Tự tiện bắt đồ. — Tên Ng-văn-Mỹ là phó-lý đến nhà một người đàn-bà tên là Thị Miễn đòi thuế, người chồng hiện đi vắng không đòi được thì tự tiện bắt đồ. Tòa Nam-án tỉnh Sơn-tây phạt tên Mỹ 3 tháng tù 10 đồng và bắt phải bồi 6 p. cho bên nguyên.

Cháu đánh chết chú. — Vì chuyện bất bình, tên Đỗ-Trọ sinh sự đá[illegible] chú bị thương, rồi bỏ nằm quay ở ngoài đường không cho đem vào nhà. Bấy giờ hàng xóm dân làng bắt tên ấy phải khiêng chú nó vào nhà để nuôi nấng thuốc thang, song được vài hôm người chú chết, tên ấy lại vứt xác ra đường. Tòa Nam án tỉnh Thái-bình phạt tên Đỗ-Trọ 4 năm tù 20 đồng và bắt phải bồi 7 đồng tiền thuốc men. Tòa Thượng-thẩm y án.

HIỆN NAY TẠI RẠP PALACE
CÓ CHIẾU PHIM ẢNH

MUỐN BÁN

Có hai cái máy trục-nước là quạt (pompes centrifuges) mới nguyên, một cái trục được 1300, một cái trục được 900 tấn nước trong một giờ, lên cao được bảy thước, có để bằng gang để muốn mắc vào máy động-cơ chạy điện cũng được.

Muốn dùng động-cơ ba dây hoặc chạy điện liền (moteur triphasé ou continu) cũng được.

Hỏi tại Công-ty Điện-khí Đông-pháp ở Hà-nội

vẻ « Hiện tình hội thanh-niên nước Nam ».

Hội có lời mời cả các ngài hội-viên (tán-trợ, chủ-trì và thượng-hội-viên) bữa ấy đến nghe cho đông.

Bài diễn-thuyết này chắc có ích-lợi cho bọn thanh-niên lắm, vậy hội mời rộng cả các ông giáo các trường và các ông sinh-viên trường Đại-học đến nghe. Còn học-trò các trường có đi theo thầy giáo cũng được vào nghe cả.

Vào cửa đằng phố hàng Trống.

Hội Khai-trí thông-báo.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các [illegible] người lớn và trẻ con.

3562

Cần người làm việc

Một hiệu buôn lớn của ta ở Hanoi, cần ngay một viên Mại-bản (Comprador voyageur) rất thạo việc, để đi các tỉnh bán hàng và thu tiền.

Lương cao và có hoa-hồng.

Cần phải có bảo-lãnh chắc chắn

Hỏi tại bản-quán 3585

Tiền phụ cấp học phép đo người. — Những người ở các tỉnh Bắc-kỳ cho về sở Mật-thám Hanoi học phép đo người và xét căn-cước thì trong khi ở tại Hanoi mỗi tháng được lĩnh ba đồng phụ cấp về lương thực.

Khi được bằng tốt nghiệp rồi về tỉnh thì ngoại cái tiền lương của mình mỗi tháng sẽ được lĩnh 1 p.50 tiền phụ-cấp.

Ngạch khán-hộ. — M. Vũ-văn-Chinh, khán hộ thượng hạng nhì nay phải giáng chức xuống hạng ba.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

HỘI LẬP NGHĨA ĐỊA TỈNH THANH HÓA

CÁO-BẠCH

[illegible] Tanh ra [illegible] bán hội đương [illegible] tặng lại cho hội [illegible]

Nếu [illegible] mà trong [illegible] Không có [illegible] vô thừa nhận.

[illegible]

Khi định [illegible] thứ 8 tháng hai ngày [illegible]

Lập Nghĩa địa hội hội trưởng
[illegible]

Số 31

NỮ-TRINH-THÁM

Tuấn-Phong dịch thuật

Truyện mấy nhà nữ trinh-thám, khéo đem cái tâm tư tinh mật cái thủ-đoạn khôn ngoan, đổi dạng thay hình, khinh thân mạo hiểm mà khám phá được mấy cái kỳ án. Xem truyện này đủ biết cái tài thám án trích tinh bọn quần thoa cũng không nhường gì các nhà đại trinh-thám xưa nay vậy. Cho hay yếu liễu tơ đào vốn chia tinh-anh trời đất; đừng nghĩ lòng lan tính huệ không bằng đảm lược nam-nhi.

Sử-sam nói:

Thế thì sao Lai-thị lại thắt cổ?

— Tất nhiên là hung thủ bức tử.

— Không phải rồi!

— Vậy Tiểu-thư bảo thế nào?

— Bức người ta thắt cổ, rất tốn thì giờ, quân gian đã giết người rồi, còn dám đâu trì trọng làm những việc như thế. Ừ thì bảo rằng: Hung thủ đã giết gian phu, nhân tức mà giết cả dâm phụ, thì còn có lẽ, nhược bằng bảo bức Lai-thị tự-tử, thì vô-lý lắm rồ. Là vì sao? Là vì đứa giết người tiện tay, [illegible] cũng có lẽ bỏ dao mà đâm thẳng chạc, vừa khó nhọc vừa tốn thì-giờ!

Thứ-khắc nghe nói; ngậm ngùi mà rằng. Phải! Tiểu-thư tinh tế thật! Nhân thể mời chư vị Tiểu-thư lại sang Phan-gia, có được không? Sử-sam bằng lòng, chúng tôi lại cùng với Thứ-khắc sang Phan-gia.

Đến nơi thì tử-thi đã cởi xuống, cánh tay và trên lưng, đều có vết máu đọng tím đen, trên cổ có vết móng tay bấm sâu vào, thủng da chảy máu, mắt nhắm miệng ngậm, hai hàm răng cắn chặt, lưỡi đứt dật ra ngoài! vết thừng buộc ở giữa họng rất nghẹt, đủ biết cái thừng đó, tất bé lắm mà bền, và lúc thắt lại buộc chéo chữ «Thập» Chiếc thừng còn vắt trên xà, người tự-tử tất đứng lên bàn mới với kịp lốt thắt tím rầm, như sắc máu đọng! Thứ-khắc khám xong rồi nói:

Có lẽ đánh chết mà mạo làm tự-ải đây.

Sử-sam rằng:

Không! Nếu đánh chết mà mạo làm tự ải thì lốt dây thắt đã không sâu đến thế này, mà cũng không có tím rầm lại thế này nữa.

Bấy giờ mới hỏi đến thân thuộc người chết, thì Lai-thị chỉ có mỗi một đứa con gái mới hơn 10 tuổi, Thứ-khắc hỏi thì đứa con gái nói:

Lúc đầu trống năm mẹ tôi còn dậy đun nước, không biết thắt cổ lúc nào!

— Đây là mẹ mày bị người ta đánh chết, chớ không phải tự-tử, vậy mày có nghe thấy tiếng động không?

— Không!

— Mày dậy lúc nào?

— Lúc mặt trời mới mọc.

— Bấy giờ mẹ mày đã thắt cổ rồi à?

— Vâng, tôi trông thấy liền la-loa hàng xóm láng giềng đến, nhưng đã quá mất rồi.

Thứ-khắc lại khám hết trong nhà, thì cái nhà chỉ có hai gian, một gian là bếp và chỗ đứa con gái nằm, còn một gian là phòng của Lai-thị!

Trong phòng Lai-thị có hai chiếc bàn, bốn chiếc ghế, mấy cái hòm quần áo, và mấy cái khí cụ sơ-trang, (1) Sau cái giường nằm lại có một thùng gạo. Khám trong nhà cũng không có gì là binh-tích tranh đấu, duy thấy trên bàn có một điếu thuốc lá cuốn, hiệu «con rồng.» Thứ-khắc liền hỏi đứa bé rằng:

Mẹ mày có hút cái này à?

Đứa con gái đáp rằng:

Không hút!

Sử-sam lại hỏi vặn đứa bé rằng:

Mẹ em có đánh nhau với ai à? Vì sao mà mẹ em ch[illegible]? có ai bức bách gì chăng? Em có biết không? Nếu em biết thì nên nói thật cho chúng ta nghe, chúng ta sẽ biện oan cho mẹ em, chớ đừng giấu thì rồi làm oan cái vong hồn mẹ em đó!

Đứa con gái đáp:

Tôi không biết thật! chớ biết thì giấu làm gì?

— Tôi không tin, tất nhiên em cũng có hơi biết!

— Mẹ tôi chết oan, nếu tôi biết thì nói cho biết, để quan trên minh xét cho ra đứa hung-thủ, chớ giấu làm gì?

— Mẹ em bị người ta đánh chết, thế mà cách có một cái bức vách, lẽ nào lại không biết tí gì. Thôi! em thực nói dối chúng ta. Ta thật không muốn nghe những lời giả dối như vậy

Đứa con gái cũng nổi giận mà nói:

Tôi đã không biết! còn hỏi làm gì cho khổ người ta!

Thứ-khắc lại gọi các người lân bang mà hỏi rằng:

Người nào mưu-sát Lai-thị, các người có biết chăng?

Những người lân bang đáp:

Chỉ có Quách-nhất-Tài là có đi lại với người này, mà sáng hôm nay Quách-nhất-Tài cũng bị người ta mưu sát Giao-phu dâm phụ, cùng chết một lúc, chúng con thật không biết sự tình ra làm sao.

Sử-sam nói:

Thế các người có ngờ cho ai không? Các người lân-bang nói:

Chúng tôi cũng không ngờ cho ai cả. Lối đường Tử đã sang Phan đã, đi lại rất gần, nghe đâu cách đây năm dặm đường, về phía sang Bắc, người ta có thấy một con dao có dây máu. Cứ ý đoán, thì con dao ấy chắc là vật giết người, mà hung-thủ chắc đã trốn sang hạt Tĩnh giang, cho nên mới bỏ dao ở đó.

— Vậy con dao ấy ở đâu?

— Thưa ở nhà người Hương-đồng.

— Có thể xem được không?

— Thưa rất dễ, người Hương đồng tức là ông Từ mộng-ngôn, ngày trước cũng có đỗ Cử-nhân vậy.

Chúng tôi liền cho lân-bang về, rồi cùng sang nhà người Hương-đồng.

Người Hương-đồng nghe tin Thứ-khắc đến, giật mình kinh sợ, vội vàng chỉnh tề khăn áo ra đón vào

Lúc nói chuyện Thứ-khắc hỏi đến con dao, người Hương-đồng liền lấy đưa cho Thứ khắc, chúng tôi chạy lại xem xét, thì quả là con dao lưng thật, mà vết máu dây dường hãy còn. Thứ-khắc liền gói con dao đem về huyện.

Chúng tôi cũng về nhà ăn cơm, bấy giờ đã năm giờ chiều. Bỗng lại nghe được tin rằng một người đàn-bà gần nhà ở bên cầu Ô-y là Bình-thị, lúc sáng hôm nay cũng tự ải chết!

Sử-sam nghe nói, lạ quá, liền dắt tôi cùng nàng Vi-viên đến xem, thì ra không phải tự-ải, chính là bị người nào ám sát, dưới vai bên tả có một vết thương, sâu đến hai tấc, cái đường rút dao ra, hơi chạy lệch như hình con ốc. Từ ngực đến bụng, lại có một vết thương dài bảy tấc tám phân! chỗ sâu nhất, vào giữa ngực, vừa một tấc bảy phân, dần xuống dưới bụng lại nông dần đi, cuối cùng chỉ độ ba phân có lẻ. Người chết nằm lăn ở giữa cửa, đầu ở ngoài, chân ở trong. Xem thế đủ biết rằng hung-thủ ở trong ra, mà Bình-thị ở ngoài vào vậy.

Hỏi chết lúc nào, cũng không ai biết, vì Bình-thị chỉ ở có một mình.

Hỏi đến người lân-bang là Vương-quảng-Vinh thì nói rằng:

Bình-thị thường hay ngủ trưa, nên sáng hôm nay thấy cửa vẫn bóng thì chúng tôi cho là một sự thường. Đến mãi quá trưa mà cửa vẫn đóng nguyên, chúng tôi lấy làm lạ, bèn bàn nhau phá cửa vào xem, thì ra đã bị ai giết vậy. Chúng tôi vội vàng đi báo, song quan Huyện còn dở khám 2, 3 chỗ, mà bây giờ cũng chưa kịp đến đây.

(Còn nữa)

(1) Sơ trang là những [illegible] một chải đầu v. v.

ĐỒNG-HỒ
[illegible]

Ô-tô với xe điện đụng nhau — Sáng hôm qua hồi 11 giờ chuyến xe điện ở bờ hồ đi về phía Hà-đông, khi đến vườn hoa Cửa nam thì suýt nữa đụng phải cái xe ô-tô số 1 888 của M Brachet là giáo-học ở trên đường Puginier đi xuống, do một người Tây cầm lái và trong xe có một bà đầm ngồi.

Người lính cảnh-sát gác ở đường ấy trông thấy [illegible] ra hiệu cho chauffeur

Hàng lậu thuế và thuốc phiện lậu. — Chú khách Wing-yin độ nọ có chở sáu hòm phẩm lậu thuế vào bến bị sở Thương-chính bắt được thì nay tòa án phạt vắng mặt 20.000 francs và một tháng tù.

Chú Khách Chong sung-Cam buôn thuốc phiện lậu bị tòa án phạt 500 francs và phải nộp sở Thương-chính 6 692 p.75 tiền bồi-thường.

này rất lấy làm mừng rỡ, vì nay mai lại sắp được chén tiệc khao của ông chánh hương-hội và bà ông phó hương-hội mới.

Giá thử nhà nước lập lệ cứ sáu tháng lại bầu hội đồng tộc biểu một lần, thì người trong nom việc bầu cũng có việc mà người đi bầu cũng được chén luôn mà trong các thôn xã ai cũng có hy-vọng làm cái chức chánh phó hương-hội một lần, như

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Hội Tin Lành Đông-pháp

Đến ngày chủ-nhật 6 Mai 1923 này hồi tám giờ tối, tại Nhà-thờ ở Ngõ Tram, ông Mục-sư bổn-hội sẽ giảng về đề-mục

泰 NAM-THÁI 南

26, Quai Clémenceau, 26
(Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26)
HANOI

Bản-Hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và bán cả bàn ghế, tủ bằng lim, bằng gụ.

HIỆU BÁC-CHẾ MONTÈS

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

Bổ máy tiết gio! thay đổi thất thường có nhiều người cảm!

Nhất là bệnh Grippe (cảm-cúm). Bạn nên có sẵn trong nhà một ve DẦU-GAN-CÁ-VIÊN để phòng bệnh. Nếu đến Bác-chế hoặc gửi thư hỏi, chúng tôi sẽ gửi cho bản-điều không lấy tiền.

Thời bệnh: Ho, sốt, rát họng, đờm, nhức đầu, đi vệ, vàn vàn: người ta thường mắc phải.

Giá: 0$30 một lọ, 0$50 một lọ, 0$90 một lọ, đóng nặng được 12 ngày

Bán tại Hiệu Bào chế MONTÈS 84, phố Trang tiền, Hanoi

Giá..... 5 $ 00

A PERROUD (Nắp xanh)

2009

dụng phải cái xe ô-tô số T 888 của M Brachet là giáo-học ở trên đường Puginier đi xuống, do một người Tây cầm lái và trong xe có một bà đầm ngồi.

Người lính cảnh-sát giác ở dưới ấy trông thấy rõ cả mặt người chauffeur nhưng lại mải ô-tô lấy cớ chạy mau, tránh xe đến đụng người ô tô phải vẫn mau về "dây thì" tẻ tránh xe điện lại đâm bổ vào 56 cái vỏ cả hai cái đèn phare. May không việc gì đến người.

Hai điều lúc 15 ở bờ hồ Hoàn-kiếm, ngày 12 tháng Mây-điện trở ra thì có một cái ô-tô nhà đang nằm xe điện. Số là cái ô-tô số 1000 của ông chủ Nhà máy giấy ở Bắp-cầu đi tới đấy đang quay xe thì bị chuyển xe điện ở Bạch-mai đi lên vấp phải, may không việc gì đến người, chỉ hỏng xe mà thôi. Xem ra lỗi tại cả đôi bên tả ngả: chauffeur bất cẩn, xe điện đã gần đến nơi mà lại quay xe ở chỗ ấy, cho nên không quay kịp. Hai là người Watmann (vận mệnh điện) trông thấy ô-tô, đã vận máy xe điện đi từ từ, mà lại không lắm nữa, cho nên hai xe mới đụng phải nhau.

Lại một cái nạn thứ ba nữa. Sáng hôm qua, hồi 8 giờ 15, một cái xe hỏ chở những thùng nước mắm, đi đến chỗ đường sắt tỉnh, xuống S. rắc thì đụng phải một người đến-ba là Đoàn-thị Chương, nhà ở phố Sinh-từ, số 21. Người ấy bị xe đè phải ốm chân bên trên phải khiêng ngay vào nhà thương.

MUỐN BÁN

Một khu đất làm một nghề thuộc vàng ở đường hàng Cỏ (39 Gambetta). Hỏi tại số 9, đường Gia-long.

Muốn bán một cái xe ô-tô « Scripps Booth » 6 mã-lực còn tốt lắm, đem điện xa hành điện chạy máy. Học tại số 5, phố Dieulefils.

3081

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Tòa Đốc-lý. — Quan Đốc-lý Krautheimer đã nhận việc từ ngày hôm qua thứ năm. Ngoài những buổi sáng thứ ba và thứ năm từ 9 đến 11 giờ thì ngài không tiếp khách.

Tàu « Moqueuse ». — Pháo-thuyền *Moqueuse* ở Hongkong sang đã tới bến lúc 9 giờ sớm hôm thứ sáu.

Hội-đồng vệ-sinh. — Hôm nọ, Hội-đồng vệ-sinh của thành-phố đã họp cuộc hôm thứ hai 3 giờ rưỡi tại đường Paul Bert số 92 để xét về nhà đất không được họp phép vệ-sinh.

Giấy bạc giả. — Mới người hàng phở bán trong tiền là Vũ-v-Mục tiêu một cái giấy bạc giả một đồng thì đã phải bắt.

Mấy cái trộm. — Ng-ngọc-Cơ, buôn bán ở đường Chavassieux cần cẩn một cái xe đạp giá 50 đồng đã phải bắt.

Phạm-v Kỷ, cai cu-li ở Hạ lý ăn cắp một cuộn giây thép giá 15 đồng của nhà Xi-măng đã phải bắt.

Linh tập ta sang Syrie. — Chiều thứ tư có một chuyến xe-lửa riêng chở 480 linh tập Annam xuống Haiphong. Toàn linh lý đã đáp tàu *Paul Lecat* chiều hôm nay để sang Syrie.

Một cái thuyền đâm chết năm người. — Chiều thứ năm hồi 2 giờ 30, một chiếc thuyền chạy máy đụng phải một chiếc thuyền vận chở 25 người đỗ xiên cả về một bên. Thuyền nghiêng, bành khách lăn cả xuống sông. Chết đuối mất năm người, trong số ấy có một người đàn bà chửa. Thế là mất 6 mạng.

Việc đánh nhau trong vụ bầu cử. — Việc đánh nhau về vụ bầu cử nghị viện ngày 15 Avril trước thì sáng hôm qua tòa án sơ-thẩm đã hỏi, nhưng lại hoãn đến thứ hai tới nơi này.

Xe rơi xuống sông. — Đêm thứ ba vừa rồi, có một cái xe tay và một người cu-li lúc qua cái cầu con ở sông Bonnal thì cả người lẫn xe rơi xuống sông.

Ô-TÔ « FORD » MUỐN BÁN

« Ford » très bon état de marche bandages neufs prix : 750$00.

Un chassis bon monocylindre avec magneto prix : 100$00.

Hỏi tại số 34, đường Belgique Haiphong

ĐÁP-CẦU

Nhà Thư-viện. — Bản quán tiếp được lời độc-giả sau này : Thưa các ngài, Hội-đồng tối cuộc nhà Thư-viện Đáp-cầu đã định đúng 6 giờ chiều ngày chủ-nhật 20 Mai 1923 này xin phép quan trên họp tại một buổi cơm-đồ để cùng nhận điều lệ. Cuộc thêm hoạt thế nào và bàn tạo tòa Trị sự.

Công cuộc nhà Thư-viện ta hiện nay nhờ các mạnh-thường-quân đã có 10 phần đã xong được hầu tám, vậy đến hôm ấy xin mời các ngài về việc góp tích mà bốt cuộc thị giờ qua bổ tiền họp cho được vui vẻ để thêm ý kiến cho được rộng rãi.

Việc nhà Thư-viện ta khó nhất là tục bắt đầu, vậy khi mới nói mang, xin các ngài nên lưu tâm đến luôn cho, thì các công-việc sau này mới hẹn về sự tấn đạt được.

Vậy hôm ấy hội đồng họp tạm tại nhà M. Từ-ngọc-Liên. Hàng thuốc lào số nhà 46 phố Pelicot gần Bến cầu.

Trí quảng cáo rất thay vào giấy mới

Này khách đại!
Thay mặt hôi tạm thời
Từ-ngọc-Liên lai cảo.

SƠN-TÂY

Đại-hiền thuyền chuyển. — Sáng hôm 3 Mai quan tổng-sứ Lachaud đã lên đường về Hà-Đông. Lúc 7 giờ sáng các quan Tây Nam các thân-hào đã đến đông cả ở tòa sứ để tiễn ngài. Quan đốc học có dẫn cả các học sinh nam nữ đến tiễn, có hai cô nữ-học sinh đứng ra chào-mừng và qui phu-nhân hai bà hoa. Xe auto ngài đi độ 15 phút thì xe quan chánh mới Girard đến. Quan tổng-sứ giới-thiệu mọi người cho quan sứ mới, rồi ra một cận học-trò đọc mấy câu chúc ngài.

Cách đón tiễn hôm ấy rất trọng-hậu. Quan Larhaud lúc từ biệt Sơn-tây ngài lấy làm cảm động lắm, và mọi người đều tỏ lòng mến tiếc ngài.

KIÊN-AN (Hải-dương)

Câu chuyện cải lương buồng chính. — Sau tháng trước đây, tăng Can-một đã bầu hương hội xong, nay có tin phải bầu hội-đồng khác, chẳng biết vì cớ gì.

Số là làng Can-một, thuộc về huyện An-lão có 175 suất định. Sau tháng trước đây vâng lệnh quan trên bầu hương-hội, làng ấy đã bầu tám người tộc biểu, M. Lôn làm chánh hương hội, M. Chữ làm phó hương-hội. Thấy chánh hương-hội đã được triện-đồng để làm việc dân. Nghe đâu thấy cũng đã khao-vọng với dân, tốn kém độ hai ba trăm đồng bạc. Nay nghe đâu lại có lệnh phải bầu ba giáp mỗi giáp một hội-đồng, cả ba hội-đồng bầu một người chánh hương-hội, và ba người phó hương-hội. Thế là ông chánh hương-hội kia khao-vọng được sáu tháng lại mất chức, ông vừa xấu-hổ với làng xóm, vừa tức khí với thiên-hạ đương đi kêu bết cửa này đến cửa khác, để xin lưu lại hội-đồng cố lí làm cho khỏi mất chức. Nhưng dân em trong làng nghe thấy bãi hội-đồng cũ, ai

VIỆC KINH-ĐÔ

Một trận gió to! — Trưa ngày 19 Avril từ phía trời nổi một trận gió từ phương đông bắc, thổi qua phương tây-nam, trận gió ấy to lắm, những cây-cối tre-pheo phải gẫy đổ nhiều, còn ở dưới sông thì ghe thuyền cũng có nơi phải đắm.

Có lẽ những ghe thuyền ra đánh cá ở bể gặp trận gió này thì nguy to. Tuồng như không không hai bao nhiêu ở vào độ gần rồi, chứ nhà ngư nghề thì tất rõ lắm vậy

VIỆC TRUNG-KỲ

BẾN-THỦY (Vinh)

Vệ sinh chung. — Ai đi qua lại con đường trước cửa nhà giấy thép cũng cảm thấy khó chịu vì cái mùi nồng-khí ở trong cống xông lên. Những ra rãi là ghê gớm. Người đi qua đường còn khó chịu có một lẽ, chứ những nhà ở trước cửa hà máy Diêm thì khó chịu quanh năm vì ngay trong nhà mình cũng có cái nhà tiêu làm riêng cho cả hà máy, trên lợp bằng mấy tấm tôn cũ, tung quanh không che đậy gì cả, cho nên nỗ khí xông ra cả ngoài phố, nhất là về mùa nắng ấy lại thực cho sự vệ-sinh chung lắm.

Mong rằng quan trên sẽ ra lệnh cho nhà máy ấy giữ gìn thế nào cho người qua lại khỏi phải ra thế nào thì may lắm.

Xuân Sơn lai cảo

THANH-THIẾT

Dông sông bắt cần. — Chiều chủ nhật vừa rồi, quan công sứ Phanthiết cùng vợ con đi chơi bằng tàu thủy ra Phan-ri.

Ba Công-sứ khi đã bắn được một con cá-mè để sáng trên xe dựa vào chỗ đệm ngồi rồi lại lên xe. Lúc xe chạy, cái súng trượt xuống thì một viên đạn nổ ra, tí nữa phải bà Sứ Lấp tức xe lại về lấy để mới thấy thuốc đến buộc thuốc.

QUẢNG-CHÂU-LOAN

Quan thủ hiến mới. — Ký báo trước đã đăng tin quan cai trị Quesnel nguyên quyền thống-đốc Nam-kỳ, nay trong nhóm hạt Quảng-châu-loan thì ngài đã đáp tàu *Hanoi* tới bến hôm 24 Avril hồi 6 giờ rưỡi. Các quan chức và nhân dân trong hạt ra bến tàu đón ngài đông lắm.

Sao mà thực dụng đắt thế? — Không biết tại làm sao độ này đồ thực dụng đắt quá thế. Người mình ở đây cũng khá đông, thế mà không biết lưu tâm đến thì cũng khá tiếc lắm thay.

TRẦN-TIỄN-TĂNG CON-NIÊM

(Chuyên-viên về tuồng-bóng-vẽ)

Nhận-vẽ những tấm liên-tô bán quán bằng vôi-ve, sơn, sử dụng thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài rõ ra những tiền đồ chỗ ở, xin thì bản-quán không chậm trễ tiền ngài. Kính-cáo-niêm-cả

TIỂU-THUYẾT

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ

(Lịch-sử tiểu-thuyết nước Pháp)

Soạn-giả : **Alexandre DUMAS**
Dịch-giả **NGUYỄN-VĂN-VĨNH**

Mỗi tập (32 trang) **0$15** (tiền cước 0$08)
Toàn bộ (24 tập) **3.00** (tiền cước 0$35)

Ai mua xin gửi thư và mandat cho

M. BÙI-XUÂN-THÀNH
Quản-lý nhà in Trung-Bắc-Tân-Văn
61-63, Rue du Coton, 61-63
HANOI

Hội Tin-Lành Đông-pháp

Đến ngày chủ-nhật 6 Mai 1923 này, hồi tám giờ tối, tại Nhà-thờ ở Ngõ Trạm, ông Mục-sư bản-hội sẽ giảng về đề-mục

PHẢI LÀM THẾ NÀO ĐẶNG NÊN THÁNH ?

« Hễ ai đã trở nên người mới trong Đức Chúa Christ thì mới sự cũ đã qua đi, mọi sự đều trở nên mới. » Nhưng, ta vẫn còn tội-lỗi mình, thì Đức Chúa Trời là Đấng thánh-sạch chưởng ở đặng thế nào ? Ta vẫn có cho sách khoa mới sự qua-rồi.

Mỗi người đều mở mắt ra mà xem thấy sự sinh-hiển của Chúa, khác thế xa sau quang, thì sẽ được trở nên một hình-ảnh tinh-hiển sự thánh-sạch của Chúa, thêm sự sinh-hiển càng ngày càng hơn, đường như Đức Thánh-Linh của Chúa vậy. »

(Kinh-Thánh)

Xin các quí-vị đến nghe giảng.

CÁC THỨ SÁCH — Bổn-hội có bán và biếu không nhiều thứ sách giảng về đạo-lý Đức Chúa Jesus, ai muốn đọc xin đến hay viết thư tới nhà của bổn-hội ở Ngõ-trạm mà hỏi.

Hội Tin-Lành cẩn-bạch

Can người làm ảnh

Sơn thuốc bóng, vẽ phấn Toàn-quyền số 1 bis, đường Grand Bouddha, Hà-nội, muốn dùng mấy người thợ ảnh thực khéo, biết rõ ảnh, sơn ảnh, sơn phấn, đến. Ai muốn làm thì đến ngay lập tức.

Tiền công sẽ tùy sức định sau.

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây cột gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xin cảnh không được cẩu thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông lắm cho cháy cẩu chì hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây cối, khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công-ty làm giùm việc gì cũng được

(Trước là phố Bờ-sông, số nhà 26)

HANOI

Bán-Biệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, các thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và bán cả bàn-ghế, tủ bằng lim, bằng gụ. Lại có nhiều cả đóng các thứ đồ-đạc và các thứ cửa.

Hàng tốt giá hạ.

NAM-THÁI

2021 *Kính-cáo.*

Máy điện phải chữa

Công-ty điện-khí Đông pháp có lời để các nhà mua điện biết rằng vì một cái máy hỏng, cần phải chữa ngay, thì mấy hôm công-ty phải giảm sức điện đi, và không khéo có lúc phải tắt điện tại một vài khu.

Hiệu ÍCH-KỶ

Ở Hanoi, phố hàng Giấy, số 58

Mở đã hơn 20 năm, bán các thứ sách học chữ Pháp, chữ quốc-ngữ, các thứ chuyện tàu, giấy tây 8, 4, 5 cân, ngòi bút, mực bột, quản bút ba đầu đen, bút chì, sổ bà-đầm, bìa ngũ sắc, giấy vẽ, sổ croquis, tẩy Đâu-bò, vân vân.

Buôn ở bên Tây, hàng tốt, giá rẻ, buôn bán thực thà đâu cũng biết.

3054

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo thấy rõ đăng các bài cần bán-hiệu, đến khi sở mua lại mua lấy hiệu thuốc khác, sau nhờ mà lâm ra không đổi được, lại phí thì trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho nó xin các người từ rày đề rõ lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ.

• Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đăng-bộ ba chương mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 84, Hanoi.

Nay kính,
Ed. MONTÈS
84 Rue Paul Bert, Hanoi

Đồng-hồ treo và để

MẤY BỨC CỰC TỐT

BẢO HÀNH 10 NĂM

Mạy chạy 15 hôm đánh tiếng chuông thanh nhã. Vỏ bằng gỗ ghép không bao giờ mọt.

Mỗi cái 15$00

Cước tính thực rẻ

TONG-YUNE-TAI

49, Phố Hàng Ngang HANOI.

PAO-VA 寶

Số 7 bis Hàng Hòm Hanoi

Chúng tôi kính trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang : 1° Một bọn đồ vật sắt tốt như là quả cân chạm vàng, vòng, đinh tốt thuốc lá, đĩa, vân vân.

2° Một bọn nhiều kính để các tiệm mắt đeo : mắt trắng, mắt vàng, mắt mồi là cây, vân vân. Lại có cả a bức kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân, giá xuống đến hạ mà đeo những thứ kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả quít đeo tay, đồng-hồ bọc chung, đồng hồ bảo thức, đồng hồ chỉnh-cầm, vân vân.

4° Một bọn nhẫn sắt, đồng cổ, lọ sơn, bút cổ, bổ cổ để thấy-tiêu hay là xây cảnh cũng được và tứ kính, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kỳ năm sẽ trên này chúng tôi xin bán bộ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi tấy làm cảm ơn lắm lắm.

Gần cận đã xét trung, chân bản, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các qui-khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bè, số nhà 25, Hanoi.

THUỐC THỬ I
Injection Peyrand

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh-yếu sức bằng dầu gan cá thu-viên

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin nhắc ngài mua bán khi có việc gì viết thư đến bản-quán, thì cho kèm cả tờ in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho mua quán cái giấy quán ấy, để cho người làm đi tìm kiếm. Các các ngài thường hay ký tên vẽ tắt, hoặc thêu qua, không cho được tiện ra nhiều khi bản-quán không biết ở đâu mà tìm.

Do Võ Phi Hùng cung cấp (67-74) Lưu Hành Nội Bộ (Từ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Trong 232 người A-rập thì 231 người khỏe về thứ thuốc này

Thuốc là thuốc của nhà bào-chế Peyrard

BÁN TẠI: SPÉCIALITÉS PEYRARD

ĐẦU ĐAU LỞ VÀ MỤN

Những chứng đã kể trên kia sinh ra có độ là bởi vì sâu máu. Phải bệnh thì ngứa ngáy rất là khó chịu. Muốn chống khỏi nên dùng thuốc:

Dépuratif Richelet

mà các lương-y cả toàn-cầu điều cho là công-hiệu nhất. Dùng nó thì bệnh dù mới hay lâu cũng điều khỏi cả; chẳng những chữa được các chứng ấy mà thôi lại trừ cả các chứng đau xương nhức đầu.

Thuốc này có bán ở các hàng tạp-hóa to

Nước hoa — Giấy hút — Mũ — Đèn — Cúc — Xoong chảo — Bát đĩa — Đồ điện và các hóa chất

GIÁ THỰC PHẨM

Có bán đồ hộp: Olida — Le Coq — Gabriel

Rượu nho — Champagne — Rượu bổ trước khi ăn cơm — Rượu mạnh

Xin xem giấy khai giá cả chi tiết bằng hàng

Xe nhà và xe cho thuê

POUSSE-POUSSE SAIGONNAIS

Société Fse de Transports — Hanoi

7, Boulevard Bobillot, 7.

Téléphone N° 73 2008

SÀ-PHÒNG DẦU THƠM XOÁ TÓC NƯỚC HOA THƠM SÁP MỠ

SBA

Pachod Frères & Cie Lyon

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU (hiệu đầu nai)

Người bị bệnh giang-mai, tiết-độc thường hay thấy trong mình mệt nhọc mà lại rất là đau khổ. Khi bị bệnh thì nhiều mồ-hôi, yếu chóng đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau trong đầu mình, khó thở, một bước là thường.

Có khi huyết kém hẳn đi, thế thì nên bổ ngay vào cho chân huyết những chất đã hư đi trong khi ốm đi. Chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không chọ gì để khỏi trong nữa.

Uống thuốc ấy hễ vào đến da giây thì tan ngay, không sợ ngày kiêm gì cả. Chỉ trong vài hôm mà thấy khỏe mạnh như thường; những người nào bị bệnh giáp mới khỏi, yếu đuối, đau lưng, đau mình, đau đa giây, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái ra ngay. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả. 2064

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Bộ này lại sắp đến mùa [illegible] ngoài da bệnh ngứa, bệnh ở máu [illegible] bệnh đau nhức [illegible] bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ nóng ngày nay thực là một thứ thuốc đến nhất và công, để chữa các thứ bệnh.

Cũng lại một thứ thuốc [illegible] bệnh [illegible] mới [illegible] hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiện Gò đa trông sang. Hanoi

CHANSON & THIBAULT

58, Rue Paul Bert, Hanoi

Bán hiệu có bán các thứ máy hát nước về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bán hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ sinh.

Nay kính cáo.

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

Auto-Postale

Công-Ty chúng tôi xin trình quí-khách biết rằng: kể từ tháng năm tháng giêng lấy này, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên-Lý về Phố-Nỉ và Phố-Qui ra ga Yên-Lý. Ở Phố-Qui có 3 phiên chợ Hiên buôn bán xâm xuất lắm các quí-khách buôn nan ở đây đi lại có nàng hỏng gì xin cứ giao cho bản-tỷ chở tính giá phải chăng.

Các quí-khách ở dọc đường Vinh-Đông nhà đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫy, xin liệt quí khách đánh giây thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ Hiên thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Ly gare; mà đường Vinh-Đông-Hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare. 2012

131

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

Tiếp theo cuốn thứ hai Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn-giả có lời dặn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tần-sĩ-thăng phu-nhân ai gọi lên lão-xương-đầu vào trong phòng, bảo thuật chuyện nàng *Hang-ngọc-thanh* tinh-nguyện đầu-giam cho *Tần-sĩ-thăng* nghe.

Tần-sĩ thăng nói:

— Thế thì nàng *Hạng-ngọc-thanh* cũng là một người ít có! *Hàng* quốc-cữu bỏ nghìn vàng ra mua nàng, thật đáng lắm thay!

Lão lão-xương-đầu lại ra. Hai vợ chồng lại cùng nhau chuyện trò vui vẻ. sau *Tần-sĩ-thăng* phu-nhân bồng thụ-nhi, bấy giờ đã 40 tuổi, sinh đứa con trai. *Tần-sĩ-thăng* cho là vì có ấm đức, nên được hưởng báo, từ đó lại càng hết lòng trung-thành để báo đáp thánh-triều.

Phi-giao hoàng-hậu thấy *Tần-sĩ-thăng* là người có văn-tài, mới thăng quan tiến chức cho, dần dần đến bộ-bộ thượng-thư, *Tần-sĩ-thăng* chính-trực cẩm-ngôn, cho nên các quan triều-thần đều có ý sợ hãi.

Hồi ấy năm trước, *Tần-sĩ-thăng* có ra pháp-trường, tiễn-biệt *Hàng* quốc-trượng. Tự đó sinh lòng chán nản, muốn cáo quan trở về.

Phu-nhân khuyên can mà rằng:

— Phu-quân chớ nên nóng-nảy! Bấy lâu ơn vua lộc nước, ta chưa báo-đáp được tỷ gì, ngày nay triều-chính đang buổi khó-khăn, không nên lánh mình về nơi điền-sỷ. Làm thần nam tử, nếu không nhất trường oanh-liệt, tận trung báo quốc, hễ chẳng bỗ-thọn với mây-rầu.

Tần-sĩ-thăng nghe lời vợ khuyên-nhủ, cho nên vẫn còn làm quan. Bấy giờ vào triều, vẫn tưởng là hội nhan để đi nghênh-tiếp thượng-hoàng, không ngờ *Nguyên* tướng cùng lại bàn đến việc lập giám-quốc, *Tần-sĩ thăng* tức-giận không thể nhịn được, mới bước ra mà bẻ *Nguyên* tướng-công.

An quốc tướng-quân nghe nói, sầm nét mặt xuống mà rằng:

— Đại sự đã định, quan thượng-thư bọ *Tần* còn dám nói ngang, chớ tưởng là thanh bảo-kiếm của ta không sắc đâu!

Tần-sĩ-thăng liền nổi giận mà mắng rằng:

— Cha con nhà-ngươi đối vua bại nước, giao thông với *Mô-thuận*, xui-giục *Phi-giao* hoàng-hậu làm nhiều điều trái phép, nay lại còn đem lòng hiếm-ác, dám làm một việc đại phản nghịch này. *Nguyên* tướng-công vốn là người « Trung quân ái quốc » xưa nay, mà sao cũng cam đỗ đến thế. Ta đây dẫu chết đánh chịu, chứ quyết không bao giờ cúi đầu theo đứa quyền-gian.

An-quốc tướng-quân nổi giận, quát lên một tiếng thật to, truyền quân-sĩ bắt *Tần-sĩ-thăng* đem ra ngoài ngọ-môn để chém. Quân-sĩ vâng lệnh, lẽn xúm nhau lại thảo mũ cởi áo *Tần-sĩ thăng* mà đem ra ngoài cửa ngọ-môn.

Nguyên tướng-công vội-vàng can ngăn rồi nói với *An-quốc* tướng-quân rằng:

— Quan thượng-thư bọ *Tần* vốn là một người nho sinh, không biết quyền-biến. Nhưng ngày nay ta mở cửa cung vào trước thái-hậu, không nên chém quan đại thần, chi bằng cách chức đuổi về, đợi khi thái-hậu lâm triều, bấy giờ sẽ ngồi tội.

An-quốc tướng-quân gật đầu, truyền tha chém cho *Tần-sĩ thăng* mà cách chức đuổi về. Lại truyền quân-sĩ nghiêm giữ cửa ngọ-môn, cấm không cho các quan văn võ triều-thần được đi đâu cả, để ai trái lệnh thì tức khắc lấy đầu. Các quan triều-thần ai nấy đều run sợ.

Lại nói chuyện *Phi-giao* hoàng-hậu từ khi giam cầm *Mạnh-lệ-quân* ở trong cung thái-hậu, không còn e-sợ ai nữa, lại càng buông-ác lạ thường: các cung-phi, kẻ ai trái ý điều gì thì tức khắc trọng trị. Nặng thì giết chết, nhẹ thì cũng đánh cho như đòn. Hình phạt quá nghiêm, cho nên các cung-phi ai nấy đều đem lòng oán giận.

Một hôm, vua *Anh-tôn* đang ngự chơi trong vườn thượng-uyển, có hai người cung phi qui xuống tâu rằng:

— Muôn tâu bệ-hạ! thiếu-thiếp nghe nói *Mạnh* vương-phi tới đây đã gần được hai năm, chẳng hay vì cớ gì mà hoàng-hậu không tâu để bệ-hạ biết?

Vua *Anh-tôn* liền kinh-ngạc mà hỏi rằng:

— *Mạnh* vương-phi đến bao giờ thế? năm trước hoàng-hậu bảo thắm là chỉ đợi *Mạnh* vương-phi tới đây, bấy giờ vào triều-kiến thái hậu, sẽ giữ được vô sự. Vậy có lẽ nào *Mạnh* vương phi tới đây đã hai năm mà lại không cho trẫm biết! Ấu là để trẫm sang cung hoàng-hậu, hỏi xem sự-tình đến đuôi việc này ra làm sao.

Hai người cung-phi run sợ mà tâu rằng:

— Muôn tâu bệ-hạ! Hầu-cung hoàng-hậu lên nay tính khí khác thường, cho nên *Mạnh* vương-phi tới đây, mọi người đều biết cả, mà không ai dám tâu bày cùng bệ-hạ. Hai thần-thiếp ngu dại, tiết-lộ việc này, xin bệ-hạ rộng thương, chớ nên hỏi vội. Nếu bệ-hạ hỏi đến thì hai thần-thiếp tính mệnh khó mà toàn được.

Hai người cung-phi tâu xong, lại ứa nước mắt khóc. Vua *Anh-tôn* động lòng thương-xót, thở dài mà không nói câu gì. Từ đó cứ ngày đêm lo phiền, không được vui vẻ như trước.

Một hôm, *Phi giao* hoàng-hậu ngự vào chơi trong vườn thượng-uyển, trông thấy các cung-phi đều thân thể gầy mòn, y-phục lam lũ, mới đưa mắt nhìn qua một lượt, rồi phán lỗi rằng:

— Hôm nay thánh-thượng ngự ở cung nào? Long-thể có được khang-kiện không?

Các cung phi tâu rằng:

— Muôn tâu hoàng-hậu! Thánh-thượng vẫn được khang-kiện, trong sáu cung đều vô-sự cả.

Phi-giao hoàng hậu nói:

— Lâu nay ta bận vì quốc chính, không ngự tới đây, chẳng hay có sao mà các cung-phi đều đến nỗi thân thể gầy-mòn, y phục lam-lũ như thế?

Các cung-phi tâu rằng:

— Muôn tâu hoàng-hậu! Hoàng-hậu có dặt ra « Tứ qui thưởng lệ » mà đã lâu nay không thấy cấp phát, cho nên đến nỗi như thế!

Phi-giao hoàng-hậu nói:

— Vậy người nào thừa quản về việc ấy?

Các cung phi tâu rằng:

— Muôn tâu hoàng-hậu! Việc này bởi nội-giám *Phương-khâm* thừa-quản.

Phi-giao hoàng-hậu nghe nói nổi giận, truyền đòi *Phương-khâm* đến để xét hỏi sự-tình. *Phi-giao* hoàng-hậu nói:

— Ta đã có dặt ra « Tứ qui thưởng lệ », cớ sao các cung-phi lại đến nỗi cùng-quẫn như thế này?

Phương-khâm lạy rập đầu mà tâu rằng:

— Muôn tâu hoàng-hậu! không phải kẻ nô-thần dám cố tình làm càn. Nguyên số tiền « Tứ qui thưởng lệ » để cấp phát cho các cung-phi, *Mô-thuận* đã khấu trừ mất một vạn lạng, kẻ nô-thần còn lấy đâu mà bỏ vào cho được.

(Còn nữa)

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Gérant: [illegible]

Năm thứ mười một — 30 Tháng Mười 1936

MỖI SỐ: 0$02

NGÀY THỨ BẢY 5 MAI 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DÉPÔT LÉGAL Indochine N° 954

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m